

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Jan Katner (sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

w sprawie ze skargi "L." - Spółki Akcyjnej
o wznowienie postępowania
w sprawie ze skargi "L." - Spółki Akcyjnej
przy uczestnictwie Syndyka Masy Upadłości B. Spółki Akcyjnej
o uchylenie wyroku Stałego Sądu Polubownego przy Okręgowej Izbie Radców
Prawnych z dnia 4 stycznia 2007 r.,
zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 5 marca 2008 r., sygn. akt [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 września 2009 r.,
zażalenia skarżącej Spółki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 lutego 2009 r., sygn. akt [...]

**odrzuca zażalenie i zasądza od strony skarżącej na rzecz
Syndyka Masy Upadłości B. S.A. kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc
osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 19 lutego 2009 r. odrzucił skargę „L.” Spółki Akcyjnej z dnia 18 grudnia 2008 r. o wznowienie postępowania w sprawie ze skargi „L.” Spółki Akcyjnej z udziałem Syndyka masy upadłości B. Spółki Akcyjnej o uchylenie wyroku Stałego Sądu Polubownego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych z dnia 4 stycznia 2007 r. W wyroku tym zasądzona została od skarżącego kwota 195.142,97 złotych z odsetkami i kosztami procesu. Wyrokiem z dnia 5 marca 2008 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację „L.” S.A. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 24 października 2007 r. oddalającego skargę o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Za podstawę wznowienia postępowania wskazano art. 403 § 2 k.p.c. uzasadniając to orzekaniem w składzie sądu polubownego przez arbitra, który okazał się w pewnym okresie partnerem w kancelarii prawnej, której współnikiem był także radca prawny prowadzący obsługę prawną przeciwnika procesowego skarżącego.

Na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego odrzucające skargę o wznowienie postępowania zostało złożone zażalenie skarżącego, w którym zarzucono naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie; art. 703 § 1 k.p.c. przez niewłaściwą jego wykładnię; art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie. Wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego. W odpowiedzi na zażalenie Syndyk masy upadłości B. S.A. wniósł o odrzucenie tego zażalenia, ewentualnie o jego oddalenie wraz z zasądzeniem kosztów postępowania. Wniosek o odrzucenie zażalenia jest związany z niezasadnym, zdaniem odpowiadającego na zażalenie, przywróceniem skarżącemu terminu do usunięcia braków formalnych zażalenia, postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 21 kwietnia 2009 r. W piśmie procesowym z dnia 27 maja 2009 r. skarżący polemizuje z wywodami odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii formalnej, jaką jest zakwestionowanie prawidłowości przywrócenia skarżącemu terminu na złożenie zażalenia na postanowienie odrzucające skargę o wznowienie postępowania.

Są tu dwie kwestie do rozpatrzenia. Pierwsza wiąże się z okolicznościami nie dołączenia do zażalenia właściwego pełnomocnictwa, tylko wezwania skarżącego do uzupełnienia tego braku formalnego. Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności jest zasadny wtedy, gdy uchybienie terminowi nastąpiło bez winy wnoszącego, przy czym okoliczności uzasadniające wniosek należy uprawdopodobnić i wnieść go wraz z dokonaniem brakującej czynności w ciągu tygodnia od ustania przyczyny uchybienia terminowi (art. 169 § 1 i 2 k.p.c.).

Gdyby sprawa dotyczyła stosunków prawnych w tzw. obrocie powszechnym, to tłumaczenie niemożliwości uzyskania prawidłowego pełnomocnictwa czasową nieobecnością mocodawcy z powodu jego wyjazdu można uznać za wystarczające w świetle powyższych przepisów. Jeśli jednak ma się do czynienia z obrotem gospodarczym *sensu stricte*, a strony sporu, będące spółkami akcyjnymi są reprezentowane przez zawodowych pełnomocników, to takie tłumaczenie nie może zostać uwzględnione. Reguły prawidłowego funkcjonowania osoby prawnej będącej przedsiębiorcą, a takim jest skarżąca L. S.A. wymagają, aby był on w stanie nieprzerwanie uczestniczyć w obrocie prawnym. Pomijając zatem kwestie dowodowe, co do prawdziwości tych okoliczności, które miały uzasadniać opóźnienie, a które są kontestowane przez przeciwnika skargi w odpowiedzi na zażalenie, to nie można zgodzić się z tłumaczeniem, iż osoba prawna, będąca przedsiębiorcą może nie móc przez wiele dni złożyć skutecznego oświadczenia woli wskutek nieobecności wszystkich osób do tego uprawnionych.

W niniejszej sprawie zażalenie zostało wniesione 16 marca 2009 r., a wymagane pełnomocnictwo zostało udzielone dopiero 7 kwietnia 2009 r. Tymczasem z treści ogólnego pełnomocnictwa procesowego udzielonego adwokatowi, które towarzyszyło zażaleniu od dnia jego wniesienia jednoznacznie wynika, że nie obejmuje ono postępowania przed Sądem Najwyższym i nie może być skuteczne. W oczywisty więc sposób nie zostały spełnione przesłanki z art. 168

i 169 k.p.c. w odniesieniu do zasadności przywrócenia terminu, a więc czynność procesowa skarżącej spółki w postaci zażalenia była bezskuteczna (art. 167 k.p.c.).

Jest także drugi powód tej bezskuteczności. Stosownie do art. 479⁹ § 1 k.p.c., w sprawie gospodarczej, a taką jest rozpoznawana sprawa, strona reprezentowana przez osoby wymienione w tym przepisie, w tym przez adwokata jest obowiązana doręczać odpisy pism procesowych z załącznikami bezpośrednio stronie przeciwnej, dołączając sądowi do pisma procesowego dowód wykonania tego obowiązku, pod rygorem zwrotu pisma bez wzywania do usunięcia tego braku. W § 2 powyższego artykułu wskazuje się, jakich pism procesowych powyższy obowiązek nie dotyczy. Jest tam wprowadzone wymienione zarówno zażalenie, jak i skarga o wznowienie postępowania, ale nie ma wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, również tej, objętej wyłączeniem (jak zażalenie w niniejszej sprawie). Według dominującego stanowiska, które podziela skład rozpatrujący to zażalenie, art. 479⁹ § 2 k.p.c. ma zastosowanie tylko do wymienionych w nim okoliczności. Zatem wyłączenie wskazane w tym przepisie nie odnosi się do obowiązku wskazanego w art. 479 § 1 zd. 1 i 2 k.p.c., który to obowiązek pozostaje w mocy.

Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 lutego 2009 r. (III CZP 127/08, Lex nr 483365): „Przewidziany w art. 479⁹ § 1 zdanie drugie k.p.c. obowiązek dołączenia do pisma procesowego wniesionego do sądu dowodu doręczenia drugiej stronie odpisu tego pisma albo dowodu wysłania go przesyłką poleconą dotyczy także pisma z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji”. W uzasadnieniu powołano się na uchwałę SN z dnia 27 października 1995 r. w sprawie III CZP 65/05 (OSNC 2006, nr 3, poz. 50), w której zwrócono uwagę na różnorodność treści, charakteru oraz funkcji różnych pism procesowych występujących w postępowaniu, co sprawia, że nie można ich wszystkich traktować jednolicie. Wskazując zatem na motywy podjętej uchwały w 2009 r. wskazanej powyżej, Sąd Najwyższy dokonał rozróżnienia między pismami procesowymi mającymi znaczenie dla innych, niż strona, osób uczestniczących w procesie, a pismami, które takiego znaczenia nie mają lub dotyczą tylko niektórych uczestników procesu. W rezultacie uznał, że hipotezą art. 479⁹ § 1 k.p.c. objęte są tylko pisma mające znaczenie dla obu stron. Przenosząc to ustalenie na czynność

związaną z przywróceniem terminu do wniesienia środka zaskarżenia, w konkretnej sprawie – apelacji, uznał, że sposób rozpoznania takiego wniosku pozostaje nie tylko w interesie strony składającej wniosek. Skoro tak, to przepis ten winien zostać zastosowany do wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji.

Podzielając powyższy pogląd, należy rozważyć, czy także charakter dwustronny ma postępowanie o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania. Odpowiedź pozytywna jest dość prosta do uzasadnienia. Stanowisko sądu w sprawie tego zażalenia, a więc i przywrócenia terminu do jego wniesienia, ma istotne znaczenie dla drugiej strony postępowania, zakończonego już prawomocnym wyrokiem, a które mogłoby zostać wznowione. Przeciwnik skargi jest zatem żywotnie zainteresowany tym czy zażalenie to, dotyczące postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania będzie rozpatrywane, czy też nie. Dlatego ma oczywisty interes prawny w tym, aby przedstawiać argumenty prawne podważające zasadność przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej. Widać wyraźną różnicę między powyższą sytuacją, a podaną w przytoczonej uchwale SN z 2009 r. kwestią zażalenia na postanowienie, np. o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych albo zarządzenie o zwrocie pozwu. Na tym tle zasadne jest przyjęcie stanowiska, że art. 479⁹ § 1 k.p.c. ma zastosowanie do pisma procesowego z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na odrzucenie skargi o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze rozpatrywanie dalszych zarzutów skarżącego nie jest potrzebne, jako że jego zażalenie podlega odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.